

Пропозиції
до проекту Закону України
«Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо удосконалення
управління у сфері реалізації державної політики зайнятості населення»
*(реєстр. № 8332 від 02.01.2023 р.)**

Законопроектом пропонується визначити кошти Державного бюджету України джерелом фінансування утримання Державної служби зайнятості.

Пропозиції законопроекту не суперечать Конституції, законам України та міжнародним договорам, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Положення проекту змістовно пов'язані із проектом Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення управління загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття та у сфері реалізації державної політики зайнятості населення» (реєстр. № 8331 від 02.01.2022 р.).

1. Зауваження концептуального характеру.

Право на соціальне забезпечення – одне з основних прав людини, визнане світовим співтовариством і закріплене в міжнародно-правових актах: Загальній декларації прав людини (1948 р.), Міжнародному пакті про економічні, соціальні та культурні права (1966 р.)¹, Європейській соціальній хартії (переглянутій) (1996 р.). Тривалий час у законодавстві України для позначення права на матеріальне забезпечення та соціальне обслуговування в разі настання соціальних ризиків застосовувався термін «право на соціальне забезпечення». В умовах переходу до соціально орієнтованої економіки й наближення до міжнародних та європейських стандартів у законодавстві з'явився термін «соціальний захист». Такий підхід обумовлено тим, що держава гарантує особам право, яке для них не обмежується матеріальним забезпеченням у разі настання соціального ризику. Окрім того, право на таке забезпечення мають не тільки непрацездатні особи – суб'єкти права на соціальне забезпечення. Враховуючи дефініцію, передбачену частиною першою статті 46 Конституції України, право на соціальний захист включає заходи сприяння зайнятості населення. Таким чином, запропоновані зміни до пункту 9 частини першої статті 87 Бюджетного кодексу України щодо доповнення назви зазначеного пункту сполученням слів «зайнятість населення» є зайвими.

2. Зауваження до змісту законопроекту.

Потребує обґрунтування доцільність доповнення пункту 9 частини першої статті 87 Бюджетного кодексу України підпунктом «й». У разі прийняття законопроекту № 8331 від 02.01.2022 р. фінансування Державної служби зайнятості – централізованої системи державних установ, діяльність якої спрямовується та координується Міністерством економіки України, – здійснюватиметься відповідно до пункту 1 частини першої статті 87 Бюджетного кодексу України.

¹ Набрання чинності 03.02.1976 р.

Підлягає додатковому з'ясуванню питання щодо державних програм зайнятості населення, що забезпечують виконання загальнодержавних завдань (підпункт «й» пункту 9 частини першої статті 87 в редакції законопроекту). Відповідно до статті 18 Закону України «Про зайнятість населення» (далі – Закон) розробляються територіальні та місцеві програми зайнятості населення. Окрім того, розпорядником бюджетних коштів, що виділяються на реалізацію державних цільових програм, якими передбачено створення нових робочих місць та інфраструктурних проектів, є Міністерство економіки України (стаття 25 Закону). У державних програмах, пов'язаних зі сприянням зайнятості осіб з інвалідністю, головним розпорядником бюджетних коштів є Міністерство соціальної політики України, а розпорядником бюджетних коштів нижчого рівня – Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю (стаття 26 Закону), що також відповідає підпункту «в» пункту 9 частини першої статті 87 Бюджетного кодексу України. У зв'язку з цим пропонуємо новий підпункт «й» пункту 9 частини першої статті 87 Бюджетного кодексу України сформулювати таким чином: «забезпечення гарантій та заходів щодо сприяння зайнятості населення, професійна орієнтація населення та професійне навчання, передбачені Законом України «Про зайнятість населення», інші державні програми зайнятості населення».

3. Зауваження техніко-юридичного характеру, дотримання норм Регламенту Верховної Ради України.

Назва законопроекту потребує редакційного корегування, оскільки Бюджетним кодексом України визначаються правові засади функціонування бюджетної системи України, її принципи, основи бюджетного процесу і міжбюджетних відносин, відповідальність за порушення бюджетного законодавства, у ньому не містяться норми щодо управління у сфері реалізації державної політики зайнятості населення.

Реалізація законопроекту потребує збільшення бюджетних видатків на утримання установ Державної служби зайнятості. Відповідно до вимог частини третьої статті 91 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» та статті 27 Бюджетного кодексу України до нього має бути надано фінансово-економічне обґрунтування.

4. Види ризиків ухвалення законопроекту.

Враховання зауважень і пропозицій дозволить уникнути ризику невідповідності принципу правової визначеності положень законопроекту щодо державних програм зайнятості населення, що забезпечують виконання загальнодержавних завдань.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

**Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*

Додаток до пропозицій до законопроекту
(реєстр. № 8332 від 02.01.2023 р.)

№	Редакція, подана суб'єктом права законодавчої ініціативи	Пропонована редакція з урахуванням зауважень і пропозицій, викладених в описовій частині Пропозицій до законопроекту	Лаконічне обґрунтування пропонованих змін
Бюджетний кодекс України			
1.	<p>Стаття 87. Видатки, що здійснюються з Державного бюджету України</p> <p>1. До видатків, що здійснюються з Державного бюджету України, належать видатки на:</p> <p>1) державне управління:</p> <p>9) соціальний захист, соціальне забезпечення та зайнятість населення:</p> <p>а) виплату пенсій військовослужбовцям рядового, сержантського та старшинського.....</p> <p>.....</p> <p>й) утримання Державної служби зайнятості, її територіальних органів, гарантії та заходи щодо сприяння зайнятості населення, професійна орієнтація населення та професійне навчання, передбачені Законом України «Про зайнятість населення», державні програми зайнятості населення, що забезпечують виконання загальнодержавних завдань.</p> <p>.....</p>	<p>Стаття 87. Видатки, що здійснюються з Державного бюджету України</p> <p>1. До видатків, що здійснюються з Державного бюджету України, належать видатки на:</p> <p>1) державне управління:</p> <p>9) соціальний захист, соціальне забезпечення:</p> <p>а) виплату пенсій військовослужбовцям рядового, сержантського та старшинського.....</p> <p>.....</p> <p>й) забезпечення гарантій та заходів щодо сприяння зайнятості населення, професійна орієнтація населення та професійне навчання, передбачені Законом України «Про зайнятість населення», інші державні програми зайнятості населення.</p> <p>.....</p>	<p>Пропозиція сформульована у спосіб, який відповідає змісту права на соціальний захист, відповідно до частини першої статті 46 Конституції України.</p> <p>Приведено у відповідність до гарантій у сфері зайнятості населення, передбачених Законом України «Про зайнятість населення»</p>